

Epidemiologische surveillance van brucellose

Brucella spp. - 2024

Auteurs: T. Lernout¹, N. Hammami², R. Audistère³, M. Mori¹

¹ Sciensano

² Departement Zorg

³ AViQ

Hoofdpunten

- Het aantal gevallen van brucellose in België is laag en stabiel, met zeven gevallen in 2024 (waarvan drie bevestigde).
- Gevallen zijn meestal gelinkt aan een blootstelling tijdens een reis in een endemisch gebied of met de consumptie van ongepasteuriseerde zuivelproducten uit een land in deze zone.

Informatiebronnen

- Melding van gediagnosticeerde gevallen door het [NRC](#) van Sciensano.
- Gegevens van de verplichte melding.

Gevalsdefinitie

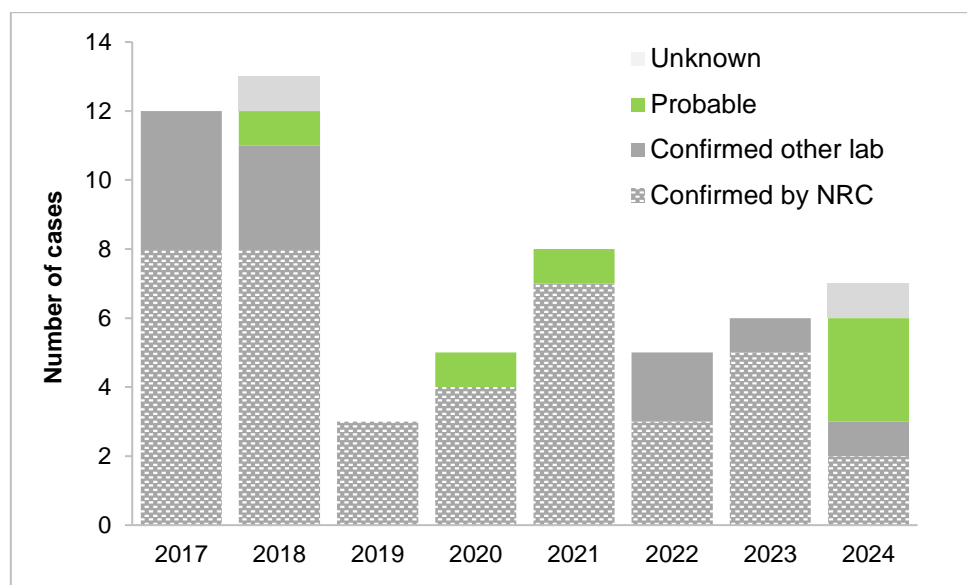
- Bevestigd geval: passend klinisch beeld en één van de volgende laboratoriumcriteria: isolatie van de kiem (in vroeg stadium van de ziekte), positieve PCR of positieve serologie (test van Wright, Rose Bengal, Elisa).
- Waarschijnlijk geval: passend klinisch beeld en epidemiologische link (blootstelling aan een ziek dier of besmet voedsel/dierlijke producten, of blootstelling aan een gemeenschappelijke bron van infectie).

Epidemiologie

- Aantal gevallen: in 2024 werden er in België zes gevallen van brucellose gemeld via de verplichte melding, waarvan er slechts één werd bevestigd door het NRC. Een ander geval waarvoor de diagnose van een chronische infectie door het NRC werd bevestigd, werd niet gemeld aan de autoriteiten. Het totale aantal gevallen bedroeg dus zeven. Het aantal gevallen blijft algemeen stabiel, met jaarlijkse schommelingen (Figuur 1).
- Geslacht: net zoals vorig jaar, en in tegenstelling tot andere jaren, waren er meer gevallen bij mannen (n=5, 71%) dan bij vrouwen. Het aantal gevallen is echter laag, waardoor de interpretatie van schommelingen minder betrouwbaar is.
- Leeftijd: spreiding tussen 15 en 74 jaar met een mediaan van 58 jaar, wat vergelijkbaar is met vorige jaren.
- *Brucella* species: de informatie is slechts beschikbaar voor één persoon, die besmet was met *B. melitensis* biovar 1.

- Oorsprong van de infectie: voor vijf gevallen werd de infectie met zekerheid in het buitenland opgelopen, in Brazilië, China, Irak, Mexico en Turkije. De persoon met de chronische infectie was een gepensioneerde dierenarts, die waarschijnlijk in België besmet raakte vóór de uitroeiing van de ziekte bij dieren. De zevende persoon had geen reis gemaakt naar een endemisch gebied en werd positief beschouwd op basis van een serologisch IgG resultaat. Zonder informatie over de symptomen kan een oude infectie echter niet uitgesloten worden (geval geclassificeerd als onbekend).
- De mogelijke bron van infectie werd slechts voor drie personen gedocumenteerd, van wie er twee rauwe melk of melkproducten hadden geconsumeerd (in Turkije en Mexico) en de andere in contact was geweest met runderen in China.

Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van brucellose per gevaldefinitie en per jaar, België, 2017-2024
(Bronnen: NRC voor *Brucella* spp., verplichte melding)

Belang voor volksgezondheid

Het aantal gerapporteerde gevallen van brucellose bij de mens in België blijft laag en besmettingen houden voornamelijk verband met een verblijf in een endemische regio of met de consumptie van ongepasteuriseerde zuivelproducten, geïmporteerd uit zo'n regio. Het surveillanceprogramma opgestart door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen heeft geen gevallen van brucellose bij dieren meer vastgesteld in België sinds januari 2013 (FAVV).

In sommige andere Europese landen blijft brucellose een belangrijke zoönose, ondanks een daling sinds 2017. In 2023 (meest recente beschikbare gegevens) werden 259 bevestigde gevallen gemeld in de EU/EER-landen, wat neerkomt op 0,06 gevallen per 100.000 inwoners (ECDC). Griekenland en Slowakije rapporteerden de hoogste incidentie (respectievelijk 0,28 en 0,18 per 100.000 inwoners). Het aantal gerapporteerde gevallen vertoont jaarlijkse schommelingen, maar over het algemeen was de trend in de periode 2019-2023 stabiel. Bij dieren rapporteerden Griekenland, Portugal en Italië in 2023 de hoogste prevalentie van met *Brucella* besmette herkauwers (EFSA).

Verskillende soorten *Brucella* infecteren gewoonlijk verschillende diersoorten. Er zijn vijf species bekend die brucellose bij de mens kunnen veroorzaken. Het species dat het vaakst geïsoleerd wordt bij gevallen in België is *Brucella melitensis*, dat het meest voorkomende species is bij schapen en geiten. Het is ook de belangrijkste soort die verantwoordelijk is voor gevallen bij mensen in Europa (ECDC).

Bij één van de gemelde gevallen kon op basis van de serologische resultaten niet worden vastgesteld of er sprake was van een acute of oude infectie. Het voorschrijven van serologische tests lijkt de afgelopen jaren sterk te zijn toegenomen (in Brussel) (Ardhe et al), terwijl er geen toename is geweest van het aantal gevallen in België, ook niet in Brussel. Ter herinnering, serologie moet worden gereserveerd voor symptomatische mensen met een risico op blootstelling, d.w.z. voornamelijk mensen met een voorgeschiedenis van recente reizen naar gebieden waar brucellose endemisch is of andere zeldzame risicopopulaties (consumenten van zuivelproducten op basis van rauwe melk, jagers), of wanneer een chronische infectie door een eerdere blootstelling of ziekte vermoed wordt.

Meer informatie

- Ardhe A, Dauby N, Mori M, Mahadeb B, Clevenbergh P. Comparative trends of brucellosis serological testing and confirmed brucellosis cases suggest inappropriate prescription habits. *Diagn Microbiol Infect Dis*. 2024 Sep;110(1):116396.
- Departement Zorg. Brucellose. Beschikbaar via: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/brucellose>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) - European Food Safety Authority (EFSA). The European Union One Health 2023 Zoonoses report. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/The-European-Union-One-Health-2023-Zoonoses-report.PDF>
- Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV). Brucellose. Beschikbaar via: <https://favv-afsca.be/nl/themas/dieren/dierengezondheid/dierziekten/brucellose>